การศึกษาการใช้การผ่อนคลายและคนตรีบำบัดต่อความเครียดในผู้ป่วยโรคจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

นางสาวปิยฉัตร ศุภะกะลิน

โครงการศึกษาอิสระนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2550 ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING RELAXATION AND MUSIC THERAPY ON STRESS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY

Miss Piyachut Subhakalin

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

หัวข้อโครงการศึกษาอิสร	ระ การศึกษาการใช้การผ่อนคลายและคนตรีบำบัคต่อความเครียดใน					
	ผู้ป่วยโรคจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา					
โคย	นางสาวปิยฉัตร ศุภะกะลิน					
สาขาวิชา	การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช					
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ คร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย					
คณะพยาง	บาลสาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับ โครงการศึกษาอิสระ					
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ	การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต					
	คณบคีคณะพยาบาลศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง คร. ยุพิน อังสุโรจน์)					
(5	เองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง คร. ยุพิน อังสุโรจน์)					
ดกษกรรบการสอบโดรง	คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ					
1168011990111910 [1 8119 4	, ,					
	ประธานกรรมการ					
(5	รองศาสตราจารย์ คร.จินตนา ยูนิพันธุ์)					
	<i>On</i>					
('	รองศาสตราจารย์ คร. อรพรรณ ถือบุญธวัชชัย)					
	mg mกรรมการ					
('	นาง เพชรี คันธสายบัว)					

ปีขฉัตร ศุภะกะลิน: การศึกษาการใช้การผ่อนคลายและคนตรีบำบัคต่อความเครียคใน ผู้ป่วยโรคจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเค็จเจ้าพระยา (A STUDY OF USING RELAXATION AND MUSIC THERAPY ON STRESS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY.) อ.ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ คร. อรพรรณ ถือบุณูธวัชชัย, 125 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการ ใช้การผ่อนคลายและคนตรีบำบัดในการลดความเครียดของผู้ป่วยโรคจิตเภท สถาบันจิตเวชศาสตร์ สมเด็จเจ้าพระยา กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยโรคจิตเภทที่เข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยใน สถาบันจิตเวช ศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรมการผ่อนคลายและ คนตรีบำบัด ได้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ใน การรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบประเมินความเครียดของสวนปรุง ซึ่งมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่า

กะแนนความเครียด ของผู้ป่วยโรคจิตเภทภายหลังการเข้าโปรแกรมการผ่อนคลาย กล้ามเนื้อและคนตรีบำบัค อยู่ระดับความเครียดน้อย

สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ปีการศึกษา 2550 ลายมือนิสิต ปั**งจั**ตม สุ*ก:กา*ลัน ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษา 🔍

4977808536: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: USING / RELAXATION / MUSIC THERAPY / STRESS / SCHIZOPHRENIC

PATIENTS

PIYACHUT SUBHAKALIN: A STUDY OF USING RELAXATION AND MUSIC

THERAPY ON STRESS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SOMDET CHAOPRAYA

INSTITUTE OF PSYCHIATRY.

INDEPENDENT STUDY ADVISOR: ASSOC, PROF. ORAPHUN

LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D., RN.125 pp.

The purpose of this study was to reduce the stress of schizophrenic patients after using

relaxation and music therapy program. The sample of this study was 2 schizophrenic patients

from Somdet Chaopraya Institute of Psychiatry, the inclusion criteria. The instruments for this

study were relaxation and music therapy program which was examined for content validity by

three professional experts. The Suanprung Stress Test-20 was used for collecting the data. The

reliability of the test was .82. The data was analyzed by mean and percentage.

The major finding was as follow:

The stress of schizophrenic patients after using relaxation and music therapy program

was reduced.

Field of study: Mental Health and Psychiatric Nursing

Academic year 2007

Student's signature Priyachet Subhakalin. Advisor's signature Oraylin huhlfull

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ คร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอมาโดยตลอดผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของท่านมาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณกรมสุขภาพจิตที่ให้โอกาสและสนับสนุนทุนตลอคการศึกษา ขอกราบขอบพระกุณ ผู้ทรงกุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็น อันทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.คร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบ โครงการศึกษาอิสระ อาจารย์ เพชรี คันธสายบัว กรรมการสอบ โครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และ คำแนะนำ ทำให้ โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระกุณผู้อำนวยการสถาบันจิตเวชสาสตร์สมเค็จเจ้าพระยา หัวหน้ากลุ่ม การพยาบาล หัวหน้าตึกลดาวัลย์ และผู้ร่วมงานที่ตึกลดาวัลย์ทุกท่าน รวมถึงบุคลากรสถาบันจิตเวช สาสตร์สมเค็จเจ้าพระยาทุกท่าน ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ ให้ความแนะนำและอำนวยความสะควก ในการสอบถามผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีความเครียค เพื่อเก็บข้อมูลและศึกษาการใช้เครื่องมือ สำหรับ การศึกษาครั้งนี้ รวมทั้งขอขอบคุณผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทุกท่านที่เห็น ความสำคัญสละเวลาและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุพัฒน์ คุณแม่สงวนศรี ศุภะกะลิน น้องชุติภัค ที่ได้คอย คูแล ห่วงใย ให้กำลังใจ และช่วยเหลือสนับสนุน แก่ผู้ศึกษาด้วยดี ทำให้ผู้ศึกษามีความมุ่งมั่น ไม่ ท้อแท้ มีพลังในการต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคต่างๆ ขอขอบคุณ คุณพจนีย์ สุคติภูมิ, คุณวันเพ็ญ ฆ้องทอง และเพื่อน พี่ๆ น้องๆ สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชแผน ข เจ้าหน้าที่ในคณะ พยาบาลทุกท่าน ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วม สุขและปรารถนาดีเสมอมา

คุณค่าแห่งความดึงาม และประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากการศึกษาฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบ ให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แค่ทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างที่มีความเครียด ให้มีสุขภาพ กายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ ตลอดไป

สารบัญ

หนึ่	ัก
บทคัดย่อภาษาไทยง	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษจ	
กิตติกรรมประกาศฉ	
สารบัญช	
สารบัญตารางซ	
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา I	
วัตถุประสงค์ของการศึกษา6	
สมมุติฐานการศึกษา9	
ขอบเขตการศึกษา9	
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา9	
ประโยชน์ที่คาคว่าจะได้รับ11	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
กรอบแนวคิดในการศึกษา59	
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ı
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	
การคำเนินการ	
การวิเคราะห์ข้อมูล78	
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	)
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ95	5
รายการอ้างอิง	,
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก112	
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มพิทักษ์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา114	1
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ	

สารบัญตาราง

ตารา	เงที่		หน้า
	1	จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง อายุ ระดับการศึกษา	78
	2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและประเภทคนตรีที่ชอบ	.79